

Харківський економіко-правовий університет

Бібліотека

Захист трудових прав людини

*Бібліографічний анований
огляд видань*

Харків
2010

ББК 67.9(4УКР)305я1
З-38

Укладачі: Колесниченко Т.І.
Журавель О.М.

© Бібліотека Харківського
економіко-правового
університету

ЗМІСТ

Нормативні документи з питань регулювання соціально-трудо­вих відносин.....	3
Теоретичні аспекти захисту трудових прав людини.....	4
Соціальний захист окремих трудових прав людини та категорій працюючих.....	10
Право на страйк як засіб захисту соціальних та трудових прав.....	16
Захист права на відпочинок.....	17

Нормативні документи з питань регулювання соціально- трудових відносин

1. **Закон України "Про оплату праці"** [Текст]: (за станом на 28 березня 2000 р.) /Верховна Рада України.- Офіц. вид.-К.: Парлам. вид-во,2000.-16с.-(Закони України)
2. **Закон України "Про відпустки"**[Текст]: за станом на 19 квітня 2005 р. / Верховна Рада України.- Офіц. вид.-К.: Парлам. вид-во,2005.-24 с.-(Закони України)
3. **Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття"** [Текст]: за станом на 29 груд. 2008 р. / Верховна Рада України.- Офіц. вид.- К.: Парлам. вид-во, 2009.-(Закони України)
4. **Закон України "Про зайнятість населення"** [Текст]: за станом на 16 червня 2006 року/ Верховна Рада України.-Офіц. вид.-К.: Парлам. вид-во,2006.-28 с.-(Закони України)
5. **Закон України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні"** [Текст]: за станом на 1 січня 2005р./ Верховна Рада України.-Офіц.вид.-К.: Парлам.вид-во,2005.-22с.-(Закони України)
6. **Закон України "Про статус ветеранів, гарантії їх соціального захисту"** [Текст]: за станом на 14 квітня 2006 року/ Верховна Рада України.-Офіц. вид.-К.: Парлам. вид-во,2006.-36 с.-(Закони України).
7. **Закони України "Про охорону праці", "Про оплату праці"** [Текст]: за станом на 18 груд. 2008 р./ Верховна Рада України.-Офіц. вид.-К.: Парлам. вид-во,2008.-39 с.-(Закони України).

8. **Збірник нормативно-правових актів України про працю** [Текст]: норм.-правові акти наведено станом на 1 трав. 2007 р./ Профес. спілка залізничників і транспорт. будівельників України, Дорож. ком. профспілки півд. залізниці (Дорпрофсож).-Вид. 6-те, доп. та випр.-Х.: Бурун Книга,2007.- 352 с.
9. **Трудові відносини в Україні** [Текст] : нормат. док., зразки док., комент. / [уклад. В.В. Шаботинський]; М-во праці та соц. політики України, Держ. департамент по нагляду за додержанням законодавства про працю.- К.: Медінформ, 2006.- 325 с.

Теоретичні аспекти захисту трудових прав людини

10. **Сирота И.М. Право социального обеспечения в Украине** [Текст]/ И.М. Сирота. - Х.: Одиссей, 2005 . - 431с.

Право социального обеспечения является одной из отраслей в общей системе украинского права. Излагаемый в учебнике материал связан с экономическими реалиями сегодняшнего дня: улучшением жизненного уровня населения, ростом заработной платы, повышением пенсионного обеспечения. Рассматриваются вопросы о страховом стаже, выслуге лет, вопросы социального страхования и пенсионного обеспечения.

11. **Захаров М.Л., Тучкова Э.Г. Право социального обеспечения России** [Текст]: учебник/ М.Л. Захаров, Э.Г. Тучкова. –М.: БЕК, 2001.- 576 с.

Рассмотрены проблемы становления и развития системы социального обеспечения в России, все узловые вопросы, касающиеся пенсионного обеспечения граждан, обеспечения их социальными пособиями, компенсационными и страховыми выплатами, а также проблемы социального обслуживания в разных его видах.

12. **Соціально-захисна діяльність держави в умовах ринкових відносин** [Текст]: матеріали наук.- практ. конф.

(Чернігів, 31 трав.-2 черв. 2007 р.). - Чернігів, 2007 . - 349 с.

Розглянуті питання забезпечення захисту соціально-трудоових прав громадян України, а також подальшого розвитку трудового права України в умовах ринкових відносин. Враховуючи тему круглого столу, особливу увагу привернемо до наступних статей:

- Венедіктов В.С. Теоретичні питання соціальної політики держави в умовах ринкової економіки – с. 8;
- Прилипко С.М. Створення соціальної держави як умова реалізації конституційного права на соціальне забезпечення – с. 42;
- Пузирний В.Ф. Правовий захист інвалідів при встановленні та зміні умов праці в умовах ринкових відносин – с. 47;
- Сільченко С.О. Практика соціально-захисної діяльності держави: декларації й реальні кроки – с. 50;
- Супрунюк Є.В. Гарантії й форми забезпечення передбаченого конституцією України права людини на соціальний захист – с. 59;
- Павлюков Р.О. Інваліди в сучасному суспільстві – с.103;
- Мельник К.Ю. Право на страйк і працівники органів внутрішніх справ – с. 293

13. **Вавженчук С.Я. Сутність поняття «конституційні трудові права»** [Електронний ресурс] / С.Я. Вавженчук // Форум права.- 2009.- № 3.- С. 89-93.- Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2009-3/09vcjktp.pdf>

Визначено поняття «конституційні трудові права». Посилаючись на роботи відомих правознавців, автор детально розглядає питання визначення правового змісту понять «трудоові права» та, відповідно, «конституційні трудові права». Автор робить висновок, що «конституційні трудові права» - це є закріплені в Конституції України можливості людини у сфері праці, які є основними за своїм характером та значимістю та необхідні для її гідного існування і розвитку й забезпечення якості життя.

14. **Венедиктов, В.С. Трудове право України в контексті розвитку громадянського суспільства** [Текст] / В.С. Венедиктов // Наукові записки Харківського економіко-правового університету. Право. Економіка. Гуманітаристика. - 2007. - Т. 1 (5). - С. 5-9

Основним нормативно-правовим актом в рамках трудового

законодавства є Кодекс законів про працю України. Автор статті вважає, що в сучасному національному трудовому законодавстві є велика кількість недоліків. Він вважає, що новий Трудовий кодекс повинен бути по-справжньому нормативно-правовим актом в системі трудового законодавства і регулювати найбільш поширені трудові відносини, та сприяти зміцненню соціального становища працівників, закріпленню на законодавчому рівні гарантій дотримання інтересів працівників в умовах ринкової економіки.

15. **Венедіктов В.С. Теоретичні питання соціальної політики держави в умовах ринкової економіки [Текст] / В.С. Венедіктов // Соціально-захисна діяльність держави в умовах ринкових відносин: матеріали наук.- практ. конф. (Чернігів, 31 трав.-2 черв. 2007 р.). - Чернігів, 2007.- С. 8-13**

Автор наголошує, що в сучасному світі рівень розвитку інтелектуального потенціалу та якість людських ресурсів стали факторами, які визначають конкурентоспроможність національних економічних систем. Права і свободи людини та їх гарантій визначають зміст і спрямованість діяльності держави, особливе місце займає право на соціальний захист громадян. Детально розглядається питання стану забезпечення прав людини у соціальній сфері та розвиток правового регулювання соціальної політики в Україні. Автор робить висновок, що соціально-економічна ситуація в Україні не є задовільною.

16. **Прилипко С.М. Створення соціальної держави як умова реалізації конституційного права на соціальне забезпечення [Текст] / С.М. Прилипко // Соціально-захисна діяльність держави в умовах ринкових відносин: матеріали наук.- практ. конф., (Чернігів, 31 трав.-2 черв. 2007 р.). - Чернігів, 2007.- С. 42-47**

Досліджено сутність поняття «соціальна держава», мета та правові основи соціальної держави.

17. **Супрунюк Є.В. Гарантії й форми забезпечення передбаченого конституцією України права людини на соціальний захист [Текст] / Є.В. Супрунюк // Соціально-захисна діяльність держави в умовах ринкових відносин: матеріали наук.- практ. конф. (Чернігів, 31 трав.-2 черв. 2007**

р.). - Чернігів, 2007– С. 59-61

Автор розглядає ефективність забезпечення права людини на соціальний захист в Україні. Аналізує політичні, ідеологічні, правові гарантії забезпечення права людини на соціальний захист. Вивчає судову, адміністративну, особисту та правоохоронну форму забезпечення конституційного права людини на соціальний захист.

18. Старчук, О. **Рівність трудових прав громадян як принцип трудового права України** [Текст] / О. Старчук // Підприємництво, господарство і право. - 2009. - № 8. - С. 105-108

Автор статті аналізує різні підходи науковців і чинного законодавства, яке передбачає визначення та реалізацію принципу рівності трудових прав громадян в умовах переходу до ринкової економіки та формування громадянського суспільства, правової держави.

19. Анпілогова Ж.П. **Місце соціально-трудова відносин в теорії економіки праці** [Текст] / Ж.П. Анпілогова // Економіка та держава. - 2007.- № 8.- С. 90-92

В статті визначено місце соціально-трудова відносин в теорії економіки праці. Проаналізовано складові соціально-трудова відносин. Наголошено на необхідності більш детальної розробки теоретичних аспектів соціально-трудова відносин та приведення їх у відповідність з вимогами часу.

20. Ваганова І.М. **Поняття форми захисту та різновиди заходів захисту трудових прав працівників** [Електронний ресурс] / І.М. Ваганова // Форум права. - 2009.- № 3.- С. 94-99.- Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2009-3/09vimtpp.pdf>

Автор констатує, що за останні роки захист трудових прав працівників значно погіршився. Метою статті є науково-теоретичне обґрунтування поняття форми захисту та різновиди заходів захисту трудових прав. Її новизна полягає в з'ясуванні порядку здійснення діяльності по захисту суб'єктивних трудових прав у вигляді комплексу внутрішньо погоджених організаційних дій, що протікають в рамках єдиного правового режиму. Система форм

захисту трудових прав працівників та роботодавців складається з юрисдикційної та не юрисдикційної форм захисту. В межах вказаних форм захисту реалізуються та визначені заходи захисту, критерієм вибору якого є характер предмету захисту та суб'єкт права та інтереси якого охороняються.

21. Бик Т. **Поняття і правові засади захисту соціальних прав людини в Україні** [Текст] / Т. Бик //Юридична Україна. - 2010. - № 1. - С. 16-22

Розглядається трактування поняття захисту соціальних прав людини у сучасній правовій думці та національному законодавстві України. Наводиться порівняння понять «захист соціальних прав» та «соціальний захист». Автор аналізує механізми захисту соціальних прав людини в Україні, зокрема розглядає діяльність Конституційного Суду України.

22. Верланов, С. **Стандарти економічних та соціальних прав людини у Європейському Союзі та Раді Європи: взаємозв'язок і співвідношення** [Текст] / С. Верланов //Право України. - 2008. - № 5. - С. 137-142

Розглянуто співвідношення місця й особливостей соціально-економічних прав людини у правовій системі Європейського Союзу. Автор порівнює Хартію основних прав ЄС, Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод та Європейську соціальною хартію. Особливий наголос зроблено на захисті соціально-економічних прав людини.

23. Максимов, С.І. **Соціальні права людини: до проблеми обґрунтування** [Текст] / С.І. Максимов //Проблеми законності . - 2009 . –Вип. 100.- С. 398-406

Автор статті аналізує Загальну декларацію прав людини з точки зору закріплення прав першого і другого покоління. Особливий наголос робиться на відображенні в Декларації соціальних прав, тобто прав другого покоління. Докладно розглянуто тлумачення соціальних прав людини в історичному, філософському та юридичному аспектах. Особливу увагу приділено визначенню права на гідне існування.

24. Ярошенко, І. **Законодавство України про соціальний захист** [Текст] / І. Ярошенко //Юридична Україна. - 2008. - № 9. - С. 63-67

В статті визначено місце законодавства про соціальний захист у системі законодавства України. Докладно проаналізовано законодавство про соціальний захист з точки зору його достатності та ефективності. Розглянуто шляхи розвитку зазначеного законодавства в Україні та вплив на нього норм міжнародного права. Зазначено необхідність систематизації та кодифікації законодавства з метою ліквідації неузгодженості та суперечок між нормативно-правовими актами.

25. Сумовський В.В. **Про стан дотримання конституційних гарантій трудових прав громадян** [Текст] / В.В. Сумовський //Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2008. - №№ 11/12. - С.284-285

Автор наголошує, що забезпечення трудових прав є головним обов'язком держави. Зокрема, держава має забезпечити державний нагляд і контроль за додержанням установлених нормативно-правових актів з питань трудової діяльності. Визначені шляхи здійснення контролю та нагляду за додержанням правових норм. Особлива увага приділена найбільш поширеним фактам порушення законодавства про працю.

26. Щербатюк, М.В. **Реалії забезпечення в Україні соціально-економічних прав** [Текст] / М.В. Щербатюк //Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2008. - №№ 11/12. - С.286-287

В статті визначені основні принципи щодо дотримання державою соціально-економічних прав громадян: повага, захист і реалізація прав. Розглянуто засоби реалізації зазначених принципів.

27. Іншин, М.І. **Правовий захист та охорона трудових прав працівників** [Текст] / М.І. Іншин // Наукові записки Харківського економіко-правового університету. Право. Економіка. Гуманітаристика. - 2008. - № 1 (6).- С. 19-24

У статті розглядаються питання правового захисту та охорони прав

працівників, встановлені законодавством. Автор визначає, що важливу роль відіграє рівень правової свідомості самих працівників. Зазначається необхідність не тільки встановлення та гарантування певних прав державою, а щоб самі громадяни вміли користуватися цими правами, в тому числі і правом на захист своїх трудових прав.

28. **Пазенок А.С. Реалізація права на працю в умовах глобальної економічної кризи [Текст] / А.С. Пазенок //Держава і право. - 2009. - Вип. 43. - С. 313-318**

В умовах глобальної економічної кризи проблема зайнятості та працевлаштування є найактуальнішою. Автор статті вважає, що причиною високого рівня безробіття в Україні є недостатній стан відповідальності нашої держави перед людиною для забезпечення проголошених конституційних прав. Порівнюється стан безробіття в Україні та країнах Західної Європи. Автор наводить шляхи, за допомогою яких влада країн ЄС, зокрема Німеччини, намагається мінімізувати негативний вплив економічної кризи для громадян.

Соціальний захист окремих трудових прав людини та категорій працюючих

29. **Постригань, Т. Соціальний захист працівників в період неплатоспроможності роботодавця [Текст] / Т. Постригань //Юридична Україна. - 2009. - № 5. - с. 83-88**

В статті розглянуто проблеми правового регулювання захисту працівників та гарантій трудових прав у період, коли роботодавець неспроможний виконати свої зобов'язання. Визначені шляхи досягнення мінімально можливого рівня соціальних ризиків під час трудових відносин, розглянуто форми соціального захисту та гарантійних інститутів, пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання соціально-трудова аспектів банкрутства, виходячи з норм і стандартів міжнародно-правового регулювання за зарубіжного досвіду.

30. **Радіонова-Водяницька В.О. Захист прав працівників у разі банкрутства підприємства: міжнародний і зару-**

біжний досвід [Електронний ресурс] / В.О. Радіонова-Водяницька //Форум права. - 2009.- № 3. -С.524-530.-Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2009-3/09rvoizd.pdf>

Ситуація щодо дотримання конституційних гарантій трудових прав громадян, зокрема у випадку банкрутства підприємства, залишається однією з найактуальніших проблем в Україні. Учасники парламентських слухань на тему: «Про стан дотримання конституційних гарантій трудових прав громадян», справедливо зауважили, що це породжує бідність серед працюючих, спричиняє масову трудову міграцію та руйнування трудового потенціалу, втрату конкурентноздатності національної економіки .

Метою статті є дослідження міжнародного та зарубіжного досвіду захисту прав працівників у разі банкрутства підприємств. Новизна роботи міститься в авторських рекомендаціях із застосування в царині трудового права досвіду європейських країн, особливо міжнародних стандартів та пропозиція щодо створення страхового фонду.

31. Чічкань М.В. **Правове регулювання соціального захисту інвалідів в Україні** [Електронний ресурс]: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / М.В. Чічкань; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2009. — 20 с. — Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ard/2009/09cmvziu.zip>

Досліджено теоретичні та практичні питання становлення та розвитку права на соціальний захист як одного з провідних прав людини у соціальній державі. Проведено порівняльний аналіз визначення понять "соціальний захист" і "соціальне забезпечення" у національному та зарубіжному законодавстві. Обґрунтовано новий підхід щодо розуміння поняття інвалідності як наявності у людини певної хвороби або вади, яка унеможливорює виконання нею певних звичних і життєво необхідних для неї дій або процесів, що обумовлює визнання людини інвалідом в установленому порядку та відповідне піклування про неї у вигляді соціальної допомоги та захисту з боку держави та суспільства. Доведено, що змістовним наповненням поняття інвалідності є його розуміння як процесу, який складається з передумови, наслідків і причинного зв'язку між ними. Вперше виділено етапи розвитку понять "інвалід" та "інвалідність", кожен з яких характеризується різним змістовим наповненням даних категорій. Вперше визначено, що загальними ознаками інвалідності є соціальна недостатність, фізичний або психічний розлад здоров'я, який є природженим або виникає внаслідок травми або захворювання, позбавлення людини в результаті такого розладу певних умінь або навичок, які зазвичай притаманні людському

організму, потреба у соціальній допомозі, реабілітації, причинний зв'язок між визнанням людини інвалідом та обов'язком держави здійснювати соціальний захист відносно неї.

32. **Джепа Ю.А. Особливості гарантій захисту прав суб'єктів трудового права при припиненні трудових правовідносин** [Електронний ресурс] / Ю.А. Джепа // Форум права. - 2008.- № 2.- С.90-94.- Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2008-2/08djaptp.pdf>

Визначено різницю між підставами припинення трудового договору та підставами припинення трудових правовідносин; наведено перелік підстав припинення трудового договору, встановлений КЗпП, та перелік підстав припинення трудових правовідносин, встановлених Проектом Трудового кодексу; встановлено різницю між підставами та умовами припинення трудових правовідносин.

Автор вважає, що гарантування прав при припиненні трудових правовідносин є досить складним, поетапним процесом.. При цьому важливо дотримуватися балансу дотримання прав працівників та, в умовах ринкової економіки, забезпечення інтересів і прав роботодавців. Наголошено важливість впливу міжнародно-правових норм на гарантування прав працівників при припиненні трудових правовідносин. Для цього необхідне їхнє вивчення щодо конкретно кожного виду суб'єкта трудових правовідносин. Питання гарантій прав при припиненні трудових правовідносин потребує дослідження співвідношення норм чинного трудового законодавства, а також проекту Трудового кодексу, з міжнародно-правовими нормами в цій сфері.

33. **Дей М. Реалізація трудових прав працівниками–мігрантами в Україні: деякі проблеми** [Текст] / М. Дей //Право України. - 2006. - № 8. - С. 48-51

Трудова міграція – один із способів перерозподілу ринку робочої сили. В статті розглянуто ситуацію на українському ринку праці щодо іноземних працівників. Наведено нормативно-правові документи, які регулюють порядок та умови використання праці працівників-мігрантів. Автор вважає, що сучасне законодавство містить багато дискримінаційних умов для іноземних працівників. Особливу увагу приділено тим правовим актам, які не відповідають загально визначеним принципам і нормам міжнародного права.

34. Тищенко, О.В. **Правове регулювання захисту працівників від дискримінації за ознакою віку в трудових правовідносинах** [Текст] / О.В. Тищенко //Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2006. - № 12. - С. 99-104

Дискримінація за ознакою віку в трудових правовідносинах є одним з найпоширеніших проявів жорстокої конкуренції на ринку праці. Розглянуто та проаналізовано дієвість правового механізму щодо недопущення цього протиправного явища. Автор наголошує, що в законодавстві більшості країн світу посилюється тенденція до впровадження більш жорсткого правового механізму регулювання заборони дискримінації за ознакою віку.

35. Міщук М.О. **Проблеми правового регулювання праці тимчасових працівників** [Текст] / М.О. Міщук //Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2006. - № 12. - С. 141-145

Автор вважає, що правове регулювання праці тимчасових працівників в сучасному законодавстві є досить застарілим. Розглянуто особливості правового положення тимчасових працівників з точки зору строків укладання трудового договору та умов оплати. Наголошується доцільність приведення правового регулювання праці даної категорії працівників до реалій сьогодення.

36. Козуб, І. **Природа права на працю осіб із зниженою працездатністю** [Текст] / І. Козуб //Підприємництво, господарство і право. - 2009. - № 10. - С. 122-125.

Автор вважає, що право на працю - одне із основних прав людини. Автор розрізняє два поняття – праця і робота. Право на працю, закріплене Конституцією України, має двояку природу, яка полягає в тому, що Основний Закон держави закріплює право на працю та право на роботу.

37. Козуб, І. **Конституційне право на працю осіб зі зниженою працездатністю** [Текст] / І. Козуб //Юридична Україна. - 2009. - № 5. - с. 77-82

Предметом статті є тема, яка досі ще не досліджувалась в працях науковців, - право на працю осіб зі зниженою працездатністю. Необхідність розв'язання даної проблеми стає дедалі більш актуальною у зв'язку зі збільшенням кількості осіб зі зниженою

працездатністю в загальній структурі населення. Автор зупиняється на наступних аспектах цієї проблеми: конституційні гарантії працевлаштування зазначеної категорії осіб, фінансування створення робочих місць, обов'язки щодо здійснення працевлаштування. Автор визнає, що існуюче законодавство має суперечності, не сприяє створенню робочих місць. Фактично держава зняла з себе зобов'язання щодо працевлаштування осіб зі зниженою працездатністю та переклала їх на плечі роботодавців. Автор вносить пропозиції до існуючого законодавства з метою вирішення вищеназваної проблеми.

38. Іншин М.І. **Особливості правового регулювання прийняття на роботу молоді** [Електронний ресурс] / М.І. Іншин // Форум права. - 2009.- № 1.-С. 231-235.- Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2009-1/index.htm>

Автор вважає, що соціальне становище молоді дає можливість передбачити майбутнє суспільства. Тому проблемам молоді держава приділяє значну увагу, в тому числі й засобами регулювання її правового статусу. Метою статті є аналіз особливостей правового регулювання прийняття на роботу молоді, її новизною - пропозиції в проект Трудового кодексу України щодо укладання трудового договору з молодими спеціалістами. Докладно розглянуто особливості регулювання праці неповнолітніх та молоді.

39. Тищенко, О.В. **Явище моббінгу в трудових правовідносинах: реалії сьогодення** [Текст] / О.В. Тищенко //Бюлетень Міністерства юстиції України . - 2008 . - № 6 . - С. 62-67

Наслідком високої конкуренції на ринку труда є досить поширений психосоціальний феномен як моббінг – пресинг зі сторони роботодавця або колег, моральні переслідування на роботі. Автор статті розглядає причини виникнення та засоби усунення обставин такого противоправного явища. Одним з шляхів боротьби з моббінгом, вважає автор, є запровадження правового регулювання захисту найманих працівників.

40. Шашкова-Журавель, І. **Міжнародно-правові аспекти захисту трудових прав ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД осіб** [Текст] / І. Шашкова-Журавель //Юридична Україна . - 2008 . - № 7 . - С. 102-106

Розглянуто питання міжнародно-правового захисту трудових прав ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД осіб. Дискримінація трудових прав вищезазначеної категорії осіб є досить гострою проблемою як в Україні, так і в світі. Наведено міжнародно-правові акти, які регулюють трудові права осіб, інфікованих ВІЛ/СНІДом та наголошені шляхи оптимізації системи захисту трудових прав зазначеної категорії хворих.

41. Венедиктов В.С., Попов С.В. **Основания и юридические гарантии прекращения служебно-трудовых отношений с работниками органов внутренних дел** [Текст]: научно-практ. пособие/ В.С. Венедиктов, С.В. Попов ; М-во внутр. дел, Ун- внутр. дел, Крымский ф-т.- Симферополь, 2000.- 88 с.

Изложены теоретические и практические положения, связанные с изучением современного состояния и дальнейшего совершенствования гарантий при прекращении служебно-трудовых отношений с работниками ОВД, методов их реализации. Предложены механизмы их внедрения в содержание реформирующихся правовых отношений в сфере прохождения службы лицами рядового и начальствующего состава системы органов МВД Украины.

42. Яценко, Т.П. **Деякі питання щодо забезпечення механізму захисту службово-трудоових прав працівників ОВС України** [Текст] / Т.П. Яценко //Наше право . - 2009 . - № 1, ч.2 . - с. 53-56

Накопичення і глобалізація соціальної напруги робить особливо актуальним питання щодо встановлення надійного механізму захисту службово-трудоових прав працівників ОВС України. Автор вважає, що особливості проходження служби в внутрішніх справах виступають об'єктивними факторами, які зумовлюють встановлення спеціальних гарантій. В статті детально розглянуті підстави припинення службово-трудоових відносин. Автор наполягає на необхідності розробки та прийняття спеціального правового документа – Положення про підстави і порядок припинення службово-трудоових відносин працівників органів внутрішніх справ.

Право на страйк як засіб захисту соціальних та трудових прав

43. Пазенок, А. **Сутність та способи реалізації права на страйк: вітчизняний та світовий досвід** [Текст] / А.С. Пазенок //Право України. - 2009. - № 2. - С. 68-73

Право на страйк є одним з найбільш поширених методів боротьби працівників за свої соціальні та економічні права. Автор вважає, що право на страйк тісно пов'язане з правом на працю. В умовах економічної кризи масові страйки стануть поширеним явищем в Україні. В статті розглянуто сутність та юридичні аспекти права на страйк, закріплені в конституціях Франції, Швеції, Німеччини та інших західних держав. Автор розглядає порядок здійснення права на страйк, регламентований українським законодавством.

44. Процишен М. **Врегулювання права на страйк на міжнародно-правовому рівні** [Текст] / М. Процишен //Юридична Україна. - 2008. - № 11. – С. 31-36

В сучасному світі право на страйк визнано переважною кількістю країн і закріплено у багатьох міжнародних документах. Розглянуто міжнародні акти, в яких право на страйк віднесене до основних колективних трудових прав працівників. Наведена позиція Міжнародної організації праці щодо права на страйк. Автор вважає необхідним вдосконалення нормативно-правової бази України щодо права на страйк та приведення її у відповідність до міжнародних стандартів.

45. Процишен, М. **Право на страйк, його конституційне визначення та можливості вдосконалення** [Текст] / М. Процишен // Право України. - 2009. - № 10. - С. 211-218

В сучасному світі право на страйк визнано переважною кількістю країн і закріплено у багатьох міжнародних документах і є невід'ємним конституційним правом громадян України. Автор звертає увагу на те, що характер страйку робить його явищем політичного життя.

46. Швець, Н. **Умови реалізації права на страйк** [Текст] / Н. Швець // Підприємництво, господарство і право. - 2009. - № 10. - С. 118-121

Автор статті вважає, що право на страйк є дієвим, але не єдиним засобом, за допомогою якого працівники можуть захистити свої економічні та соціальні інтереси. Національне законодавство України у цьому відношенні є складним і передбачає значну кількість процедурних, процесуальних норм та умов, виконання яких є обов'язковим для проведення законних страйків.

47. Швець Н.М. **Право на страйк та механізм його реалізації** [Електронний ресурс]: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Н.М. Швець; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. — Х., 2008. — 18 с. — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/ard/2008/08snmmyr.zip>

Проаналізовано актуальні теоретичні та практичні проблеми реалізації права громадян України на страйк. Розкрито сутність поняття, правову природу, характерні ознаки та різновиди страйку, встановлено його відмінності від інших акцій протесту. Розглянуто основні причини виникнення та поширення страйкового руху, значну увагу приділено вивченню правових засобів запобігання страйкам. Розглянуто випадки обмеження права на страйк для окремих категорій працівників і галузей економіки. Наведено пропозиції щодо удосконалення механізму реалізації права на страйк. Проаналізовано процедурні норми про оголошення та проведення страйку, розглянуто наслідки участі працівників у даній акції протесту. Встановлено відповідальність учасників страйку, визнаного судом незаконним. Розроблено рекомендації щодо удосконалення законодавства України, зокрема, положень про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) і підвищення відповідальності роботодавців, які створили умови для оголошення страйку.

Захист права на відпочинок

48. Ярошенко, О.М. **Право на відпочинок за загальною декларацією прав людини й законодавством України** [Текст] / О.М. Ярошенко // Проблеми законності . - 2009 . –

В статті розглянуто право на відпочинок як право людини у відповідності з Загальною декларацією прав людини та законодавством України. Дано визначення часу відпочинку як трудової норми взагалі та відносно деяких категорій працівників. Автор розглядає види часу відпочинку та роз'яснює відміну часу відпочинку від деяких спеціальних перерв, які є складовою частиною робочого часу. Наголошено, що законодавство про працю України не тільки відтворює основні принципи положення Загальної декларації прав людини, а й вдосконалює їх.

49. Венедиктов, В.С. **Правове регулювання часу відпочинку в службово-трудовах відносинах** [Текст]: наук.-практ. посіб. / В.С. Венедиктов. - Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2004 . - 128 с.

Розглядається комплекс теоретичних і практичних питань сучасного стану правового регулювання часу відпочинку працівників органів внутрішніх справ. Надано класифікацію видів робочого часу і часу відпочинку в органах внутрішніх справ. Особлива увага приділяється з'ясуванню режиму робочого часу як однієї із гарантій реалізації права на відпочинок працівників органів внутрішніх справ. Піддано аналізу особливості правового регулювання щорічних, додаткових відпусток та відпусток без збереження заробітної плати в системі МВС України. Досліджено сучасний досвід правового регулювання робочого часу і часу відпочинку у розвинених зарубіжних країнах та визначено можливі шляхи його використання в Україні.

50. Гончарук В.В. **Правове регулювання змін умов праці працівників міліції** [Електронний ресурс]: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / В.В. Гончарук; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2009. — 20 с. — Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ard/2009/09gvvppm.zip>

Досліджено правове регулювання змін умов праці працівників міліції на сучасному етапі. Розглянуто їх службово-трудова правовідносина як складову предмета трудового права. Висвітлено умови праці даних працівників, порядок проведення їх змін, переведення працівників міліції за службовим становищем, їх переміщення, заміну суттєвих умов праці. Значну увагу приділено питанню про час відпочинку у працівників міліції, зокрема, правове

регулювання надання їм чергових відпусток. Вивчено явище виконання працівниками міліції двох і більше трудових функцій.

51. Красюк Т.В. **Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів III та IV рівнів акредитації** [Електронний ресурс]: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Т.В. Красюк; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. — Х., 2008. — 20 с. — Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/ard/2008/08ktvzra.zip>

Досліджено теоретичні та практичні питання правового регулювання робочого часу та часу відпочинку науково-педагогічних працівників ВНЗ III та IV рівнів акредитації. Розглянуто основні особливості науково-педагогічної праці як різновиду інтелектуальної діяльності. Визначено критерії диференціації правового регулювання праці даних працівників. Проаналізовано нормування робочого часу та навчального навантаження, що визначається тижневою тривалістю робочого часу та конкретизованими нормативами. Досліджено шляхи оптимізації тривалості робочого часу керівних працівників ВНЗ. Висвітлено аспект правового регулювання сумісництва у ВНЗ. Зроблено висновок щодо необхідності розробки Положення про особливості роботи за сумісництвом у ВНЗ III та IV рівнів акредитації. Узагальнено та систематизовано теоретичний матеріал про час відпочинку науково-педагогічних працівників. Наведено конкретні пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання робочого часу та часу відпочинку науково-педагогічних працівників ВНЗ III і IV рівнів акредитації.